

**Interviews met Eefje Pleij (Juf met staarten), Henk Verdegaal (Boer zoekt vrouw), Jan Slagter (Omroep Max), Marc de Hond, Jelle Swaan (voorzitter LAKS), Jochem van Gelder en Melek Usta (Innovatieplatform) over hun Prinsjesdag. De interviews vonden drie weken voor Prinsjesdag 2008 plaats.**

*“Wie maakt de mooiste hoed voor de juf op Prinsjesdag?”*

### **Eefje Pleij**

*Eefje Pleij is onderwijzeres en werd bekend met haar boek ‘Juf met staarten’. Daarin beschrijft zij van binnenuit haar ervaringen op een Amsterdamse basisschool met vrijwel alleen allochtone leerlingen. Binnenkort verschijnt haar tweede boek ‘Juf met staarten krijgt een staartje’. Wat zijn haar verwachtingen van de kabinetsplannen en wat doen haar leerlingen met Prinsjesdag?*

### **Welke betekenis heeft Prinsjesdag voor u?**

Prinsjesdag is een bijzonder ritueel en zorgt voor een samenhangsgevoel. Het lijkt alsof iedereen in Nederland daar steeds meer behoefte aan heeft. Kijk maar hoe heel Nederland het Oranjegevoel beleeft tijdens het Europese kampioenschap of in het Oranjestad in Peking. Ik geniet daarvan en wil er het liefst zelf bij zijn. Je staat steviger in je schoenen of zelfs in de wereld als je bewust bent van waar je vandaan komt en je daar dan ook mee verbonden voelt. Natuurlijk probeer ik mijn kinderen in de klas ook dit gevoel mee te geven. Prinsjesdag is daar een goede aanleiding voor.

### **Hoe denkt u dat de kabinetsplannen uitpakken voor leraren?**

Ik heb hoge verwachtingen. Volgens mij zal er een duidelijke erkenning zijn van het belang en de zwaarte van de taken in het onderwijs. Daar bedoel ik iedereen mee, van lage tot hoge posities. En dat zal uiteindelijk leiden tot voorstellen in de richting van betere beloningen en meer carrièreperspectieven.

### **Wat zou het belangrijkste punt zijn als u zelf de troonrede mocht schrijven?**

Het belangrijkste punt zou voor mij zijn, dat er een duidelijke nadruk ligt op de toekomst van het onderwijs in een multiculturele samenleving. Daarbij zou ik nog speciale aandacht schenken aan het basisonderwijs. Dat is waar je moet beginnen. Als het daar niet goed gaat, wat gebeurt er dan wel niet in de toekomst in onze samenleving? De regering zegt dat ieder kind recht heeft op onderwijs. Ik vind dat ieder kind recht heeft op passend onderwijs met de juiste begeleiding en dat hoeft niet alleen op het cognitieve vlak te zijn.

### **Hoe zou uw hoed eruit zien op Prinsjesdag?**

Ik zou een wedstrijd uitschrijven onder onze kleuters op school. Wie maakt de mooiste hoed voor de juf op Prinsjesdag? Natuurlijk zou ik de hoed met de meest bontgekleurde en scheefgeplakte crêpepapieren bloemen op vastgeniet karton kiezen. Ik zal hem waardig dragen, net zo trots als de koningin. Ook als het regent en mijn gezicht verandert in een soort regenboog door al het gekleurde natte crêpepapier. Misschien dat ik de wedstrijd toch houd, al ben ik niet uitgenodigd.

### **Prinsjesdag: een waardevolle traditie of onnodig ouderwets gedoe?**

Ik vind Prinsjesdag een waardevolle traditie, die zoveel mogelijk in de huidige vorm in tact moet blijven. De gouden koets is magisch voor ieder kind. De troonrede is te lang en onbegrijpelijk voor de meesten, maar als je uitlegt dat in het koffertje allemaal plannetjes zitten, die bepalen wat we in Nederland allemaal gaan doen met het geld dat pappa en mamma ieder jaar betalen en dat het wel eens gevolgen kan hebben voor hun zakgeld. Dan wordt het opeens een stuk interessanter. De koningin, prinses, prinsessen, ministers en andere belangrijke mensen lopen plechtig rond. Dit maakt niet alleen indruk op mij, maar het is een sprookje voor bijna ieder kind. We hebben niet zoveel tradities. Dit is er wel één, die mag blijven!

*“Als het parlementaire seizoen start, dan start bij ons het plantseizoen.”*

### **Henk Verdegaal**

*Voor de meeste Nederlanders is Henk Verdegaal een van de kandidaten uit het veelbekeken programma ‘Boer zoekt vrouw’. Maar daarnaast is hij vooral boer en runt hij zijn bloembollenkweekbedrijf. Heeft Prinsjesdag betekenis voor hem? En welke hoed zou hij voor zijn vrouw uitkiezen?*

### **Heeft u iets met Prinsjesdag?**

Met het hele gebeuren, de koets, de troonrede en zo, daar heb ik niet zo veel mee. Maar wel met de datum, de derde dinsdag van september. Als het parlementaire seizoen start, dan start bij de bloembollenkwekers in Nederland ook het plantseizoen. Wij beslissen rond deze tijd in september wat we gaan planten. En daarmee leggen we eigenlijk de basis voor wat het ons financieel gaat opleveren. Ik zie daar wel een parallel in met Prinsjesdag. We maken op hetzelfde moment onze plannen en starten op hetzelfde moment ons nieuwe seizoen.

### **Hoe verwacht u dat de kabinetsplannen uitpakken voor boeren en tuinders?**

Ik verwacht dat de btw-verhoging van de baan is, en daar ben ik wel blij mee. En verder... tsja, een flink deel van het belastinggeld gaat naar werkloosheidsuitkeringen en zorg. In onze beroepsgroep komt werkloosheid nauwelijks voor en ik heb ook het gevoel dat wij minder gebruik maken van de zorgvoorzieningen. Kinderopvang bijvoorbeeld wordt op de meeste boerderijen misschien makkelijker zelf geregeld dan in de grote stad. Met andere woorden, ik heb soms de indruk dat wij als beroepsgroep betalen voor voorzieningen waar wij zelf weinig gebruik van maken. Dit is overigens geen klaagzang hoor! En ik zou ook niet willen dat we het belastingsysteem gaan diversifiëren en ingewikkelder gaan maken. Het zou hooguit een reden kunnen zijn om boeren en tuinders op andere gebieden fiscaal te ontzien.

### **Wat zou het belangrijkste punt zijn als u zelf de troonrede mocht schrijven?**

Ik zou het dan hebben over ondernemingsvrijheid, niet te veel regels, niet te veel registraties. Voor ons is de overheid gewoon overheid. Soms moeten we dezelfde gegevens aan verschillende instanties doorgeven. Ik begrijp dat een ministerie iets anders is dan een waterschap en dat de gegevens misschien niet zomaar uitwisselbaar zijn. Maar toch... het zou mooi zijn als het allemaal wat meer op elkaar wordt afgestemd. Ik zie trouwens wel dat hier al de nodige stappen worden genomen. Dus vooral zo doorgaan.

### **Welke hoed zou u uitkiezen voor uw vrouw op Prinsjesdag?**

Er is intussen inderdaad sprake van een vriendin en het geval wil dat wij dit weekend naar een bruiloft gaan in Monaco. Daar is het kennelijk de gewoonte om als vrouw een hoedje te dragen, dus geloof het of niet, maar de afgelopen weken zijn wij heel erg druk geweest met het laten maken van een hoed. Het is een soort klein potje geworden, dus niet zo'n satellietmodel. Ha ha, ik weet intussen alles van de hoed en rand!

### **Prinsjesdag: waardevolle traditie of onnodig ouderwets gedoe?**

Als ik puur naar de vertoning kijk, dan denk ik wel eens dat het allemaal wat simpeler mag. En in bredere termen vind ik dat ook voor alles rond het Koningshuis. Maar ik moet ook eerlijk zeggen dat onze buitenlandse klanten altijd erg veel belangstelling tonen voor onze Koninklijke familie. Het eerste kennismakingsgesprek begint altijd over voetbal of het koningshuis. Marketingtechnisch is het voor ons waardevol. Ik ben er ook niet voor om folklore en traditie zomaar overboord te gooien. Democratisch is het misschien niet, maar blijkbaar voldoet het aan andere behoeften, zoals de promotie van ons land.

*“Wat onherroepelijk op ons afkomt, is de vergrijzing.”*

### **Jan Slagter**

*Jan Slagter is voorzitter en directeur van Omroep Max, de publieke omroepvereniging die zich richt op ouderen. Met zijn 54 jaar is hij zelf nog niet als ‘oudere’ te bestempelen. Maar in zijn dagelijkse werk komt hij veelvuldig in aanraking met de leefwereld van ouderen in Nederland. Wat vindt hij van Prinsjesdag? En wat mogen ouderen volgens hem verwachten van het kabinet?*

### **Wat betekent Prinsjesdag voor u?**

Prinsjesdag is voor mij een bijzondere dag. Ik ben geboren in Den Haag en ik kan me goed herinneren hoe ik als klein kind met mijn oma al 's ochtends vroeg langs de route ging zitten om de koets op te wachten. Er stond dan ook een rij militairen die uren lang moesten staan. Mijn oma gaf mij pepermuntjes om aan die militairen te geven. Dat zijn bijzondere herinneringen. Later, toen ik al vijftig was, had ik een keer een afspraak in Den Haag op de derde dinsdag van september. Ik ben toen expres eerder gegaan om net als vroeger weer naar de koets te gaan kijken. Als vijftigjarige man beleefde ik toen hetzelfde wat ik als kind al voelde. Ik heb gezwaaid naar de koningin, en volgens mij heeft ze me nog gezien ook.

### **Hoe verwacht u dat de kabinetsplannen uitpakken voor ouderen?**

Wat onherroepelijk op ons afkomt, is de vergrijzing. Dat kun je zien als een bedreiging of als een kans. Ik zie het vooral als een kans. En ik hoop dat dat ook in de kabinetsplannen tot uiting komt. Ouderen die langer willen doorwerken, zouden bijvoorbeeld best wat beter beloond kunnen worden. Veel van de 65-jarigen die ik spreek, willen best langer doorwerken. Maar velen stoppen toch, omdat het fiscaal niet aantrekkelijk genoeg is. Volgens mij is het zonde als we die enorme schat aan kennis en ervaring zomaar laten gaan. Over tien jaar zullen we wel langer móeten doorwerken. Ik hoop dat het kabinet daarop anticipeert door het nu al aantrekkelijker te maken om langer door te werken. Gewoon op basis van vrijwilligheid.

### **Wat zou het belangrijkste punt zijn als u zelf de troonrede mocht schrijven?**

Verdraagzaamheid zou mijn belangrijkste punt zijn. We hebben een prachtig land waarin we heel veel zaken goed voor elkaar hebben. Maar een beetje meer oog voor de ander zou best kunnen. Daar waar nodig zouden we ook best wat financiële offers mogen brengen. Laat ik mijzelf als voorbeeld nemen. Ik heb een goed salaris en omdat ik twee kinderen heb krijg ik ook nog kinderbijslag. Die kinderbijslag heb ik eigenlijk niet nodig. Ik zou er voorstander van zijn om in geval van een hoog inkomen die kinderbijslag een andere bestemming te geven en bijvoorbeeld aan ouderen te besteden die van een klein AOW-pensioen moeten rondkomen.

Iets anders wat ik in mijn troonrede zou benoemen is eenzaamheid. Ik kom zo veel mensen tegen voor wie dit een enorm geestelijk probleem is. Van het kabinet zou ik niet alleen maar willen dat ze hier meer geld voor uittrekken, maar ook dat ze met een plan van aanpak zouden komen. Hoe zorgen we ervoor dat eenzaamheid bestreden kan worden? Ik vind dat er een verantwoordelijkheid rust bij de overheid óók voor onze geestelijke gezondheid.

### **Hoe zou uw hoed eruit zien op Prinsjesdag?**

Als man zou ik nooit een hoed dragen Prinsjesdag. Prima zoals het nu is met alle aandacht die uitgaat naar de hoedjesparade van de dames. Maar laten we wel wezen, de kern van Prinsjesdag is de koningin, de troonrede en de inhoud van de plannen. Laten we er vooral geen circus van maken.

### **Prinsjesdag: waardevolle traditie of onnodig ouderwets gedoe?**

Het is een waardevolle traditie die we tot in lengte van dagen in ere moeten houden. Ik zou er trouwens wel voorstander van zijn om jongeren meer erbij te betrekken. Waarom bijvoorbeeld geen bussen met jongeren uit het hele land laten overkomen? Zodat iedereen een keer het speciale Prinsjesdaggevoel meemaakt, wat ik als kleine jongen en later ook als vijftigjarige man heb gevoeld.

*“Prinsjesdag is de dag dat het geld wordt verdeeld.”*

### **Jelle Swaan**

*Sinds juni 2008 is Jelle Swaan de nieuwe voorzitter van het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS). Een kort gesprek met de 17-jarige scholier over zijn Prinsjesdagbeleving en de punten die hij in zijn troonrede zou verwerken.*

### **Hoe belangrijk is Prinsjesdag voor u?**

Prinsjesdag is belangrijk voor iedere Nederlander. Het is de dag dat het geld wordt verdeeld. Dat geldt ook voor jongeren. En ik hoop dat ook zij het geld toegewezen krijgen wat hen toekomt. Omdat ik nog op school zit, kan ik de troonrede en de optocht niet rechtstreeks volgen op televisie. Maar 's avonds kijk ik wel de naar de samenvattingen.

### **Hoe hoopt u dat de kabinetsplannen uitpakken voor jongeren?**

Er is het afgelopen jaar veel ophef geweest over de positie van docenten en leraren, dus ik hoop dat er in ieder geval meer geld wordt vrijgemaakt voor hen. Daarnaast hoop ik - vanuit mijn functie - dat er meer aandacht komt voor de leerlingenraad volgens het Vlaamse model. Op dit moment geldt in Nederland de verplichting dat scholen een medezeggenschapsraad instellen. Die bestaat voor 50% uit leraren, 25% uit ouders en 25% uit leerlingen. Meestal gaat het dan om hooguit 3 leerlingen. In een leerlingenraad zitten veel meer leerlingen en kun je bepaalde onderwerpen veel breder bespreken en afstemmen. Dat is een veel betere vertegenwoordiging dus. Ik vind niet dat scholen verplicht moeten worden om zo'n leerlingenraad in te stellen, maar ik vind wel dat scholen actief moeten meewerken, als de leerlingen zo'n raad willen instellen.

### **Wat zou het belangrijkste punt zijn als u zelf de troonrede mocht schrijven?**

Als thema voor mijn troonrede zou ik kiezen: 'Jongeren in de toekomst'. Natuurlijk zou ik de onderwijsthema's aan bod laten komen. Daarnaast zou ik ervoor pleiten dat er voor jonge kinderen meer speelplaatsen komen. Maar ook voor de iets oudere jeugd moeten er veel meer buitenschoolse faciliteiten en activiteiten komen. Sport, toneel, scouting, noem maar op... Prins Willem Alexander had het tijdens de Olympische Spelen in Peking over de noodzaak voor een goede sportmentaliteit. Daar ben ik het helemaal mee eens. Zeker als het ons lukt de Olympische Spelen zelf binnen te halen, dan moeten we daar nu in investeren. De jeugd van nu staat straks op die Spelen. Jongeren zijn de toekomst.

### **Hoe zou uw hoed eruit zien op Prinsjesdag?**

Hmm, ik zou kiezen voor een keurige bolhoed of een hoge hoed die bij mijn pak zou passen.

### **Prinsjesdag: waardevolle traditie of onnodig ouderwets gedoe?**

Daar hebben we toevallig in de klas een keer over gediscussieerd. Ik was een van degenen die deze traditie in stand wil houden, en gelukkig vonden de meesten dat ook wel. Het is een dag dat alles uitgebreid naar buiten wordt gebracht. Zelf loop ik natuurlijk al een klein beetje mee en houd ik me wel bezig met de kabinetsplannen, maar voor veel Nederlanders is Prinsjesdag een soort dag van de openbaarheid.

*“Ik zou vooral het accent willen leggen op de dingen die goed gaan.”*

### **Jochem van Gelder**

*Jochem van Gelder is presentator bij de NCRV en vooral bekend van zijn programma's waarin kinderen centraal staan. Als vader van drie kinderen reageert hij op vijf korte vragen over Prinsjesdag en de invloed van de kabinetsplannen op gezinnen.*

#### **Wat doet u met Prinsjesdag?**

Nou, het is niet dat ik met het zweet in mijn handen zit te luisteren hoe het gaat in ons land. Maar als ik 's avonds het nieuws meepik, dan ben ik wel heel erg benieuwd hoe iedereen er weer uitziet. Ja, daar kijk ik altijd naar uit. En ieder jaar hoop ik opnieuw dat er iets verrassends gebeurt. Het zou toch prachtig zijn als de koningin even haar papier naast zich neerlegt en zo iets zegt van: “Weet u, beste mensen, zo slecht gaat het helemaal niet in ons land”.

#### **Hoe verwacht u dat de kabinetsplannen uitpakken voor gezinnen?**

Wat de laatste tijd speelt is de discussie over de kinderopvang. Wat mij betreft hoeft daar niet onbeperkt geld naartoe te gaan. Er mogen best wat restricties worden opgelegd. Kinderdagverblijven doen goed werk en als je kind twee dagen per week ernaartoe gaat is er niets aan de hand. Maar ik stoor me soms wel eens aan de trend dat kinderen steeds vaker en steeds langer op een kinderdagverblijf zitten. Soms van 7 uur 's ochtends tot 7 uur 's avonds. Moeten wij het ook gaan vergoeden dat ouders vakantie vieren terwijl hun kinderen op het kinderdagverblijf zitten? Ik vind dat het geld prominent geïnvesteerd moet worden in onderwijs en zorg.

#### **Wat zou het belangrijkste punt zijn als u zelf de troonrede mocht schrijven?**

Ik zou vooral het accent willen leggen op de dingen die goed gaan. Zo meen ik bijvoorbeeld te bespeuren dat mensen - in vergelijking met de rumoerige tijd na de moorden op Pim Fortuyn en Theo van Gogh - weer iets meer tot bezinning zijn gekomen. Dat er weer iets meer tolerantie en begrip heerst. Dat zou ik in mijn troonrede benadrukken. En verder zou ik er vooral op wijzen dat het hebben van een gezin geen vanzelfsprekendheid is, maar een voorrecht. Een gezin moet je koesteren. Door er voor je kinderen te zijn, bied je hen een opvoeding en leg je een basis waar ze de rest van hun leven profijt van hebben.

#### **Hoe zou uw hoed eruit zien op Prinsjesdag?**

Ik vergaap me ieder jaar aan al die mensen die met een serieus gezicht met de meest potsierlijke creaties rondlopen. Als ik zelf zou meelopen? Ik zou kiezen voor een wat stoerdere cowboyhoed, maar dan wel eentje in kleur. Hard blauw.

#### **Prinsjesdag: waardevolle traditie of onnodig ouderwets gedoe?**

Ik ben erg van de tradities. En zeker de tradities die echt bij Nederland horen. Sinterklaas, Koninginnedag, Prinsjesdag... Ok, het is af en toe een beetje poppenkast en soms vraag je je af waar het allemaal om gaat. Maar het zijn wel de dingen die zorgen voor onze landsaard en die ons land bijzonder maken.

*“Er zijn heel veel mensen die zouden profiteren van een betere toegankelijkheid.”*

### **Marc de Hond**

*Veel Nederlanders kennen Marc de Hond als de zoon van de bekende opiniepeiler. Een medische fout na een rugoperatie bracht de presentator in een rolstoel. Wat betekent Prinsjesdag voor hem? En welke verwachtingen koestert hij namens gehandicapten in Nederland?*

### **Heeft u iets met Prinsjesdag?**

Ja, ik heb daar wel wat mee. Ik ben jarig op 21 september, dus een keer in de zoveel jaar valt mijn verjaardag op Prinsjesdag. Maar verjaardag of geen verjaardag... als het even kan dan probeer ik rechtstreeks te luisteren naar de troonrede en te kijken naar de beelden van de koets. Ik ben trouwens ook benieuwd of er wel gehandicapte mensen in de Ridderzaal zitten. Ik geloof dat er een lid van de VVD in een rolstoel zit. Ik vraag me af of de Ridderzaal eigenlijk wel goed toegankelijk is.

### **Hoe verwacht u dat de kabinetsplannen uitpakken voor gehandicapten en chronisch zieken?**

Ik ben niet zo goed op de hoogte wat er aan plannen wordt voorbereid, maar ik ben wel erg benieuwd. Zelf ben ik relatief nieuw in de ‘rolstoelwereld’. Ik ben pas een paar jaar geleden gehandicapt geraakt. Naarmate ik mobieler word en ook weer meer in andere landen kom, merk ik dat Nederland helemaal niet zo toegankelijk is voor rolstoelen. Als je in Amsterdam naar een discotheek gaat, moet je door de portier de trap op worden gedragen want er zijn bijna nooit liften of opritjes. Eenmaal binnen blijkt er geen aangepast toilet te zijn. Het hoeft allemaal niet zoveel te kosten. De toiletruimte verbreden, een opritje maken. In Duitsland en Amerika bijvoorbeeld zijn ze daar veel verder mee. Als je daar een hotelkamer boekt met faciliteiten voor gehandicapten, dan vragen ze of je een kamer voor rokers of niet-rokers wilt.

### **Wat zou het belangrijkste punt zijn als u zelf de troonrede mocht schrijven?**

In Amerika is er al sinds 1990 een wet die vastlegt dat bij ieder nieuw gebouw en bij iedere grotere renovatie, voorzieningen voor gehandicapten moeten worden aangebracht. In mijn troonrede zou ik zo’n wet ook in Nederland willen invoeren. Ik snap dat je niet ineens alle grachtenpanden kunt aanpassen. Maar bij nieuwe gebouwen zou het een verplichting moeten worden. En dat zeg ik niet eens alleen namens rolstoelgebruikers. Nederland vergrijst. Mensen met een rollator, mensen die een beroerte hebben gehad, maar ook gewoon mensen met een kinderwagen, er zijn heel veel mensen die zouden profiteren van een betere toegankelijkheid. Daarnaast zou ik mijn troonrede meer aandacht vragen voor handicaptensport. Afgezien van de voorbeeldfunctie voor andere gehandicapten, voorkomt beweging heel veel andere medische kwalen.

### **Hoe zou uw hoed eruit zien op Prinsjesdag?**

Naar mijn weten hoeven mannen geen hoed te dragen, maar als ik zou mogen, dan zou ik een cowboyhoed opzetten.

### **Prinsjesdag: waardevolle traditie of onnodig ouderwets gedoe?**

Sommige tradities zijn gewoon mooi en moet je in ere houden. Dat zijn momenten die Nederland binden. Dat geldt voor Prinsjesdag. En dat geldt ook voor de andere dagen waarop het Koninklijk Huis in de openbaarheid treedt. Ik vind trouwens dat deze familie zich fantastisch inzet, en zolang Nederland blijkbaar tevreden is met het Koningshuis, moeten dit soort tradities zeker blijven.

*“Een bijna on-Hollands ritueel met veel opgepoetste en uitgedoste dames en heren.”*

### **Melek Usta**

*Melek Usta is directeur van Colourful People, een werving-, selectie- en adviesbureau dat zich vooral richt op hoog opgeleide vrouwen en allochtonen. Sinds 2007 is zij tevens lid van het Innovatieplatform van het kabinet Balkenende. Hoe kijkt zij tegen Prinsjesdag aan? En waar zou het kabinet volgens haar aan moeten denken als het om ondernemers gaat?*

### **Wat vindt u van Prinsjesdag?**

Ik vind het een bijna on-Hollands ritueel met veel opgepoetste en uitgedoste dames en heren. Daar hou ik wel van!

### **Hoe zou u graag zien dat de kabinetsplannen uitpakken voor ondernemers?**

Ik zou aangenaam verrast zijn als er een voortvarende koers wordt gekozen als het gaat om tegemoetkomingen voor ondernemers. Eindelijk eens echt een eind maken aan die golf van regelgeving die je als ondernemer op je af krijgt. Minder controlezucht en meer vertrouwen in ondernemerschap. Ik zou ervoor pleiten de administratieve controle en verplichtingen tot een minimum te beperken. Iets als een VAR-verklaring en de verplichting voor zelfstandigen om meerdere klanten te hebben, daarin zit een soort betutteling die niet meer in deze tijd past en waar veel mensen last van hebben. Een steviger standpunt in het ontslagrecht zou ik toejuichen. Ik zou meer flexibiliteit en vrijheid wensen voor werknemers en werkgevers om samen tot goede afspraken te komen. Wat je ziet is dat er steeds meer mensen zijn die niet per se in loondienst hoeven. Mensen die minder behoefte hebben aan een CAO en liever op individuele basis afspraken maken. Nu zijn dat nog vooral hoog opgeleide mensen, maar ik verwacht dat dit zich alleen maar gaat uitbreiden.

### **Wat zou het belangrijkste punt zijn als u zelf de troonrede mocht schrijven?**

Dat we in dit land ruimte gaan geven aan ambitie. Echt de randvoorwaarden gaan creëren om zowel ten aanzien van onze kwaliteit van leven als ten aanzien van onze concurrentiepositie Nederland op een zo hoog mogelijk peil te brengen. De wereld is aan het veranderen op een niveau en tempo waarin we het in de geschiedenis nog nooit gezien hebben. Grenzen vervagen. Kennis is een mondiale factor geworden. Talent is niet alleen nog maar een regionale factor. Verandering is de norm, flexibiliteit en kennis een levensfactor. Daarin moeten wij als Nederland voorop willen gaan. Omdat te bereiken moet er veel gebeuren, maar één ding is zeker, zonder toponderwijs haken we naar mijn vaste overtuiging af. Laten we onze oer Hollandse schroom om openlijk uit te willen blinken loslaten en er voor gaan om de beste kennisinstellingen en opleidingsinstituten ter wereld te creëren. En laat dit proces gepaard gaan met een sterke oriëntatie van die kennisinstellingen op die wereld. De wereld als kans, markt en podium zien. Grenzeloos in denken en doen. Kennis biedt kansen. Ik zou mensen en bedrijven nog meer stimuleren die kansen te pakken.

### **Hoe zou uw hoed eruit zien op Prinsjesdag?**

In ieder geval één die goed past bij mijn hoofd (niet onbelangrijk) en met een knipoog naar mijn Turkse roots wellicht.

### **Prinsjesdag: waardevolle traditie of onnodig ouderwets gedoe?**

Absoluut houden zou ik zeggen. Heerlijk toch een beetje ouderwetse traditie, en een lust voor het oog al die hoeden!